



การพัฒนาแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา
ในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน
แพ็ต รมยะ

THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR PREPARATION OF TERTIARY
EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN LOEI PROVINCE TO SUPPORT
THE ASEAN COMMUNITY
PAT ROMAYA

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลย และเพื่อนำเสนอรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่เสรีประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรในสถาบันการศึกษา 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และวิทยาลัยเทคนิคเลย จำนวน 322 คน สำหรับเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ และตัวแทนบุคลากร จำนวน 40 คน สำหรับเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการณ์ปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษา ประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับยอมรับได้ ในด้านงานบริหารและงานวิชาการ ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจ และด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่น ประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง ได้แก่ ด้านเครือข่าย และด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ส่วนประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับวิกฤต ได้แก่ ด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ และด้านการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ในส่วนของรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ประเด็นความพร้อม 3 ด้าน 15 กลยุทธ์ ได้แก่ ด้านการบริหารและวิชาการ (6 กลยุทธ์) ด้านความเข้มแข็งแห่งตน (5 กลยุทธ์) และด้านเครือข่ายสัมพันธ์ (4 กลยุทธ์) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องและสอดคล้องตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาของตน

คำสำคัญ: รูปแบบ / การเตรียมความพร้อม / เสรีประชาคมอาเซียน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย





ABSTRACT

The aims of this research were to investigate the current situations and preparedness to support ASEAN Community of the 5 tertiary educational institutions in Loei Province, and to develop a model for those institutions to prepare themselves accessing ASEAN Community. The subjects were a person in Loei Rajabhat University, Mahamakut Buddhist University Sri Lanchang Campus, Mahachula-longkornrajavidyalaya University Loei Sangha College, Loei Vocational Collage and Loei Technical Collage. The instruments were five different questionnaires completed by five different groups of 322 informants. The Interviews and focus group discussions were conducted with 40 participants. The findings revealed that: among three criteria (high accepted, improvement needed, being critical) for preparedness to access ASEAN Community, there were 4 aspects of preparedness that most institutions identified them as of high accepted. They were the administrative and academic affairs; self-capacity of institution; pride, popularity and good image of institution; and promoting and conserving identities of their local community. The aspects of preparedness that most institutions placed them at the improvement needed level were: networking; and budget management. The aspects that most institutions considered being critical were regionalism and internationalism; and supporting by outsiders, local politicians, and business sectors. With respect to the developed model for preparation to access ASEAN Community, it comprises 3 preparedness aspects, 15 strategic plans. They are administrative and academic affairs, which consists of 6 strategic plans, self-capacity, which comprises 5 strategic plans and, networking, which comprises 4 strategic plans. The model can be implemented in particular contexts of the 5 institutions.

Keywords: model / preparedness / ASEAN Community

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) หรืออาเซียน (ASEAN) ได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 หรือ ค.ศ. 2020 โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้าน ในด้านการเมืองให้จัดตั้ง “ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” หรือ ASEAN Political Security Community (APSC) ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” หรือ ASEAN Economic Community (AEC) และด้านสังคมและวัฒนธรรมให้จัดตั้ง “ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน” หรือ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปี คือภายในปี พ.ศ. 2558 โดยได้เล็งเห็นว่าสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาเซียนจำเป็นต้อง





ปรับตัวเพื่อให้สามารถคงบทบาทนำในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาคและให้อาเซียนมีความมั่นคง มั่งคั่งและสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ของโลกได้ ซึ่งนับเป็นความท้าทายและเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่จะส่งผลกระทบอย่างมากต่อประเทศสมาชิกของอาเซียนทั้งหมด ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจึงเร่งเตรียมความพร้อมในทุกด้านเพื่อรองรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือหาแนวทางใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ สำหรับประเทศไทยถือว่าทุกภาคส่วนมีความเกี่ยวข้องและต้องร่วมมือกันในการสร้างความตระหนัก การตื่นตัวและการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นภายในประเทศ โดยศึกษาโอกาสและผลกระทบต่อประเทศในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างความรู้ให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนของภาคการศึกษาผลกระทบที่จะมีต่อประเทศไทยคือการเปิดเสรีการค้า บริการด้านการศึกษา การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนจะทำให้การเคลื่อนย้ายกำลังคน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาง่ายและสะดวกขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการเคลื่อนไหวถ่ายเทองค์ความรู้ ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิก การศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อผลิตกำลังคนของประเทศให้มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียนนั้น สถานศึกษานับว่าเป็นแหล่งสำคัญที่สุดที่จะต้องตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการเตรียมความพร้อมให้เห็นเป็นรูปธรรม ในขณะที่ภาครัฐเตรียมการโดยการให้ข้อมูลแก่ประชาชนในประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจ สถานศึกษาก็ต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านแหล่งความรู้ ด้านหลักสูตร กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครือข่าย การพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นแรงงานหลักที่สำคัญของประเทศที่ต้องมีความรู้และความเข้าใจในสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศของตน รวมทั้งตระหนักถึงผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อจะสามารถเตรียมตัวให้พร้อมกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผู้วิจัยมีความสนใจว่าการเตรียมความพร้อมในสถาบันการศึกษาของประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างเต็มกำลังแล้วหรือไม่ อย่างไร เพราะในขณะนี้ อาเซียนเดินทางมาถึงต้นปี พ.ศ. 2558 แล้ว แต่ดูเหมือนว่าสถาบันการศึกษาหลายระดับหลายแห่งยังไม่ประกาศตนให้เห็นเด่นชัดว่าตนเองมีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดเลย ซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนขนาดเล็กจังหวัดหนึ่งที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีการติดต่อค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านโดยง่าย และมีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่แตกต่างกันถึง 5 แห่ง และเนื่องจากเหตุผลอีกหลายประการ คือ สภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดเลย ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน มีด่านพรมแดนถึงสองแห่งที่ทั้งคนไทยและประเทศเพื่อนบ้านถึง 3 ประเทศคือ ลาว เวียดนาม และจีนสามารถเดินทางติดต่อค้าขายไปมาหาสู่กันได้โดยสะดวกเมื่อเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียน การติดต่อกันระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนจะเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการท่องเที่ยว การค้าขาย งานอาชีพอื่น ๆ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเลยมีการเตรียมบัณฑิตเพื่อรองรับการเคลื่อนไหลถ่ายโอนของชนชาติเพื่อนบ้านหรือไม่ อย่างไร สภาพเศรษฐกิจที่กำลังเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดด มีการขยายตัวของการลงทุนอย่างมากทั้งทางด้านการค้าและการเกษตรกรรม มีอัตราการจ้างงานโดยใช้แรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงแรงงาน, 2558) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเลยมีการเตรียมบัณฑิตเพื่อเข้าสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานหรือไม่ อย่างไร และเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมและมรดกทาง



ธรรมชาติที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้จังหวัดเลยเป็นแหล่งเศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งรวมของคนหลากหลายเชื้อชาติ จังหวัดเลยจึงมีโอกาสมากในการอนุรักษ์ เผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสิ่งเหล่านี้กับประเทศเพื่อนบ้าน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเลยมีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ของชาติหรือของจังหวัดของตนเพื่อการนี้หรือไม่ อย่างไร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพการณ์ ณ ปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน และพัฒนารูปแบบในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวนโยบายและแนวปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์เตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์เตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน รายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่ง ในเขตจังหวัดเลย ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และวิทยาลัยเทคนิคเลย ประกอบด้วย 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้บริการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา: อธิการบดี/รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้บริหารระดับคณบดี/รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา/หัวหน้าส่วน/หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์/ข้าราชการ/พนักงาน สายงานรับผิดชอบการเรียนการสอนหรือพนักงานการศึกษา สายสนับสนุน/เจ้าหน้าที่/นักวิชาการ กลุ่มที่ 2 ผู้รับบริการ ได้แก่ นักศึกษา บัณฑิต หรือศิษย์เก่า กลุ่มที่ 3 นายจ้างที่มีการจ้างงานบัณฑิตหรือนักศึกษาฝึกงาน ได้แก่ เจ้าของกิจการผู้บริหารที่ทำหน้าที่แทนเจ้าของกิจการ หรือหัวหน้างานสายตรงของบัณฑิต กลุ่มที่ 4 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานจากหน่วยงานที่สังกัด นักธุรกิจ ผู้ประกอบการ หรือผู้นำชุมชน กลุ่มที่ 5 ผู้สนับสนุน ได้แก่ นักการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น ผู้อำนวยการโรงเรียน/ครูใหญ่ ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด / ผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น NGO สมาคมท้องถิ่น ฯลฯ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแบบ proportional to size (pps) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน และสุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบเจาะจงอีกจำนวน 40 คน





เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาในการเตรียมให้องค์กรของตนสามารถเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ศึกษาประเด็นความพร้อม 8 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ด้านเครือข่าย ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม และความภาคภูมิใจ ด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่น และการเตรียมความพร้อมชุมชน ด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ด้านสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ และด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ โดยใช้เก็บกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน

2. การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารหรือตัวแทนอาจารย์ เจ้าหน้าที่และตัวแทนนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่ง ๆ ละ 8 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นคำถามเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ในประเด็นความตระหนัก การตื่นตัวและการเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการเป็นส่วนร่วมในประชาคมอาเซียน ด้านงานบริหาร นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านงานวิชาการ แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สิ่งที่ต้องการในการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเป็นสมาชิกเสรีประชาคมอาเซียน และรูปแบบในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นสมาชิกเสรีประชาคมอาเซียนที่สถาบันต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลย เพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน ดำเนินการดังนี้

1. สังเคราะห์และประมวลข้อมูลเพื่อยกร่างรูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน โดยผู้วิจัยใช้ “แผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน” และ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการอาชีวศึกษา” ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กอศ.) เป็นฐานความคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 5 ฉบับ และบทสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเบื้องต้นจากการประเมินสภาพการณ์ปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมฯ ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่ง ในจังหวัดเลย แล้วนำผลที่ได้มาแปลผลและตีค่าระดับการเตรียมความพร้อมฯ ของแต่ละสถาบันและในภาพรวมของสถาบันทั้ง 5 แห่ง จากนั้นนำผลระดับการเตรียมความพร้อมฯ มาสังเคราะห์และประมวลเป็นร่างรูปแบบการเตรียมความพร้อมฯ

2. ประชุมวิพากษ์รูปแบบการเตรียมความพร้อมฯ โดยผู้เชี่ยวชาญจากสหสาขาวิชาชีพ จำนวน 7 คน

3. พัฒนาปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียนตามการวิพากษ์ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาการเตรียมความพร้อมฯ 2 ประการ คือ กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความพร้อมในการเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียนและรูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน





สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการณ์ปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่ง ในภาพรวมมีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับยอมรับได้ 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจ และด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่น ประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุงมี 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านเครือข่าย และด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ส่วนประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับวิกฤตมี 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ และด้านการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันเป็นรายสถานศึกษา พบว่า

1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับยอมรับได้ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (5) ด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่นและชุมชน และการเตรียมความพร้อมชุมชน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อม ที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (4) ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (8) ด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด และมีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับวิกฤต 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (6) ด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (7) ด้านสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง การเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด

1.2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับยอมรับได้ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (4) ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (5) ด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่นและชุมชน และการเตรียมความพร้อมชุมชน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด และมีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับวิกฤต 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (6) ด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (7) ด้านสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง การเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (8) ด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด





1.3 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับยอมรับได้ 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด (4) ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด (5) ด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่นและชุมชน และการเตรียมความพร้อมชุมชน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด (8) ด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (6) ด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด และมีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับวิกฤต 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (7) ด้านสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง การเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด

1.4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับยอมรับได้ 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (4) ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (5) ด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่นและชุมชน และการเตรียมความพร้อมชุมชน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (6) ด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (8) ด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด และมีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับวิกฤต 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (7) ด้านสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง การเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด

1.5 วิทยาลัยเทคนิคเลย มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับยอมรับได้ 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (4) ด้านภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด มีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (7) ด้านสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง การเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด และมีประเด็นความพร้อมที่อยู่ในระดับวิกฤต 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นความพร้อมที่ (1) ด้านงานบริหารและงานวิชาการ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (2) ด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ประเด็น





ความพร้อมที่ (3) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (5) ด้านการส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ท้องถิ่นและชุมชน และการเตรียมความพร้อมชุมชน ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด ประเด็นความพร้อมที่ (6) ด้านการจัดการงบประมาณจากผู้สนับสนุนภายนอก ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด และประเด็นความพร้อมที่ (8) ด้านความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ด้านความตระหนัก การตื่นตัว และการเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมฯ สถาบันอุดมศึกษาได้มีการตื่นตัวและบุคลากรส่วนใหญ่ตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมฯ โดยสถาบันมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเห็นเป็นรูปธรรมไปบ้างแล้ว ด้านงานบริหาร พบว่าสถาบันมีนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ผลักดันให้เกิดการเตรียมพร้อมฯ ด้านวิชาการ พบว่าสถาบันมีแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนตามวาระและโอกาสเท่าที่จะสามารถทำได้ สิ่งที่มาวิทยาลัยขาดและต้องการในการเตรียมความพร้อมฯ ได้แก่ บุคลากรในสถาบันยังขาดความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน แม้ว่าจะมีการจัดอบรมให้บุคลากรแล้ว หรือบางสถาบันให้ทุนอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาไปเรียนภาษาอังกฤษในต่างประเทศ แต่ส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว นอกจากนี้สถาบันยังขาดบุคลากรทางด้านภาษาอังกฤษที่ใช้ในงานอาชีพ ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการฝึกทักษะทางวิชาชีพสำหรับการเรียนในหลาย ๆ แผนก รูปแบบที่สถาบันต้องการในการเตรียมความพร้อมฯ นั้น สถาบันต่างก็มีความคิดเห็นและความต้องการที่หลากหลาย เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ต้องการรูปแบบที่มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ภาษา ชีวิตความเป็นอยู่ของประเทศสมาชิกอาเซียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย มีความคิดเห็นพ้องกันว่าต้องการรูปแบบที่พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้มีสมรรถนะด้านภาษาและเทคโนโลยีมากขึ้น เพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลยต้องการหลักสูตรที่นักศึกษาสามารถใช้ความรู้ที่ได้จริงในงานอาชีพ ต้องการให้สถานศึกษาเปิดการท่องเที่ยวสู่โลกอาเซียน และวิทยาลัยเทคนิคเลยต้องการรูปแบบที่พัฒนาคุณภาพนักศึกษา โดยการมีห้องเรียนรู้ภาษาของสาขาวิชาชีพ การมีชุดฝึกอบรมของภาษาต่างประเทศและบุคลากรชาวต่างชาติ อีกทั้งมีการส่งนักศึกษาไปฝึกงานในกลุ่มประเทศอาเซียนด้วย

2. รูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน รายละเอียดดังนี้

2.1 กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความพร้อมในการเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียนซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ผลสมบูรณ์และมีผลกระทบในเชิงบวกที่จะสามารถส่งผลให้เกิดความพร้อมเมื่อเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะในการใช้กระบวนการบริหารจัดการดังกล่าวเพื่อสถานศึกษาจะได้นำไปประยุกต์ใช้กับสถาบันของตนดังต่อไปนี้

1) สถานศึกษาต้องมีการประเมินสภาพการณ์ปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียน โดยใช้ตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นให้เกิดความพร้อมใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 15 กลยุทธ์





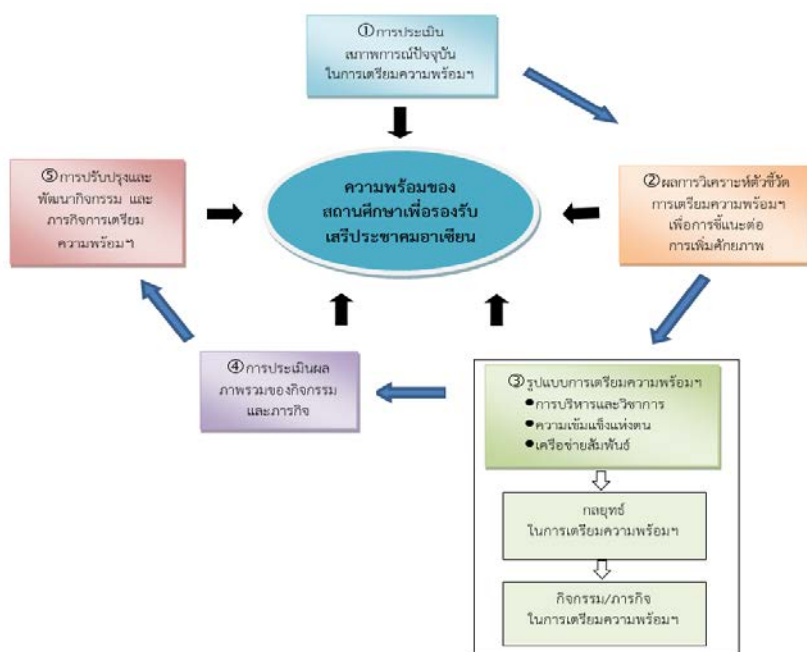
2) สถานศึกษาต้องนำผลวิเคราะห์ที่ได้จากค่าตัวชี้วัดการเตรียมความพร้อมฯ มาใช้เพื่อการชี้แนะต่อการเพิ่มศักยภาพของการดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และกิจกรรม โดยใช้การมีส่วนร่วมขององค์กรภายในสถานศึกษา

3) ในการสร้างรูปแบบการเตรียมความพร้อมฯ ของแต่ละสถานศึกษานั้น สามารถนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าตัวชี้วัดการเตรียมความพร้อมฯ ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 15 กลยุทธ์ มาสร้างเป็นกิจกรรม หรือภารกิจการเตรียมความพร้อมฯ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาคม ภายในและภายนอกสถานศึกษา

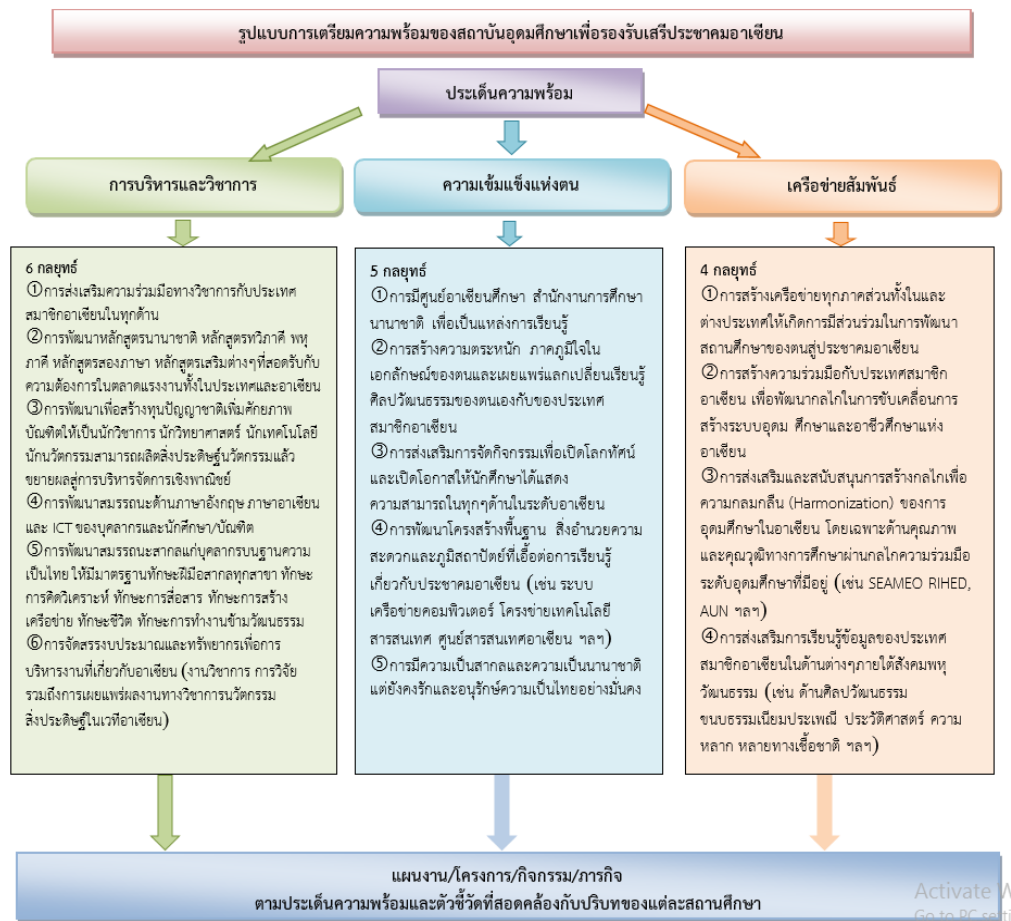
4) หลังจากสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ตามข้อ 3 แล้ว ต้องมีการประเมินผลภาพรวมของกิจกรรมหรือภารกิจในการเตรียมความพร้อมฯ เพื่อประเมินคุณค่า ความคุ้มค่าและประสิทธิผลของกิจกรรมที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของตน

5) สถานศึกษาต้องนำผลที่ได้จากการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมฯ เพื่อส่งผลต่อความพร้อมในการเป็นสมาชิกเสรีประชาคมอาเซียนต่อไป (ดังแสดงในแผนภาพที่ 1)

2.2 ในการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน หลังจากผู้วิจัยปรับปรุงตามคำแนะนำจึงได้มาซึ่งรูปแบบฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยประเด็นความพร้อม 3 ด้าน คือ การบริหารและวิชาการ ความเข้มแข็งแห่งตน และเครือข่ายสัมพันธ์ ประกอบด้วย 15 กลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ดังแสดงในแผนภาพที่ 2)



แผนภาพที่ 1 กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการใช้รูปแบบ การเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน



แผนภาพที่ 2 รูปแบบการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลย เพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน

- ประเด็นความพร้อมที่ 1 ด้านการบริหารและวิชาการ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ดังนี้
- 1) การส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ การวิจัย การให้บริการวิชาการ ฝึกอบรม จัดสัมมนา การแข่งขันเชิงวิชาการ ฯลฯ เป็นต้น
 - 2) การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรสองภาษาเพื่อรองรับนักศึกษาต่างชาติ หลักสูตรเสริมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและในกลุ่มประเทศอาเซียน



3) การพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาชาติเพิ่มศักยภาพบัณฑิตให้เป็นนักวิชาการ นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี นักนวัตกรรมสามารถผลิตสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมแล้วขยายผลสู่การบริหารจัดการเชิงพาณิชย์

4) การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน และ ICT แก่บุคลากร นักศึกษา และบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพในระดับที่ใช้ทำงานได้

5) การพัฒนาสมรรถนะสากลแก่บุคลากรบนฐานความเป็นไทย ให้มีมาตรฐานทักษะฝีมือสากลทุกสาขา ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างเครือข่าย ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานข้ามวัฒนธรรม

6) การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหารงานที่เกี่ยวกับอาเซียน งานวิชาการ การวิจัย รวมถึงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ในเวทีอาเซียน เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของตนให้สอดคล้องกับทิศทางของอาเซียน

ประเด็นความพร้อมที่ 2 ด้านความเข้มแข็งแห่งตน ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1) การมีศูนย์อาเซียนศึกษา สำนักงานการศึกษานานาชาติ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้

2) การสร้างความตระหนัก ภาควิชาในเอกลักษณ์ของตนและเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของตนเองกับของประเทศสมาชิกอาเซียน

3) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโลกทัศน์และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถในทุก ๆ ด้านในระดับอาเซียน

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและภูมิสถาปัตย์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศอาเซียน เป็นต้น

5) การมีความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติ แต่ยังรักและอนุรักษ์ความเป็นไทยอย่างมั่นคง

ประเด็นความพร้อมที่ 3 ด้านเครือข่ายสัมพันธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

1) การสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาของตนสู่ประชาคมอาเซียน

2) การสร้างความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนการสร้างระบบอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาแห่งอาเซียน

3) การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างกลไกเพื่อความกลมกลืน (Harmonization) ของการอุดมศึกษาในอาเซียน โดยเฉพาะด้านคุณภาพและคุณวุฒิทางการศึกษาผ่านกลไกความร่วมมือระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่แล้ว เช่น SEAMEO RIHED, AUN เป็นต้น

4) การส่งเสริมการเรียนรู้ข้อมูลของประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านต่าง ๆ ภายใต้งานวัฒนธรรม เช่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ประวัติศาสตร์ ความหลากหลายทางเชื้อชาติ ฯลฯ เป็นต้น

กลยุทธ์ทั้ง 15 กลยุทธ์นี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือก ปรับปรุงและประมวลขึ้นเป็นองค์ประกอบของประเด็นความพร้อมทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านบริหารและวิชาการ ด้านความเข้มแข็งแห่งตนและ





ด้านเครือข่ายสัมพันธ์ กลยุทธ์เหล่านี้สอดคล้องกับสภาพการณ์ความต้องการของมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องจัดให้มีโครงการ แผนงาน กิจกรรมหรือภารกิจ แล้วดำเนินการให้สอดคล้องกับกลยุทธ์เหล่านี้ตามบริบทของตน

อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า สภาพการณ์การเตรียมความพร้อมฯ ที่อยู่ใน ระดับยอมรับได้ ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ ตัวชี้วัดย่อยด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และความก้าวหน้าทางวิชาการ ที่สถาบันทั้ง 5 แห่งมีความพร้อมในด้านเหล่านี้มาก อาจเนื่องมาจากว่า สถาบันตระหนักถึงความสำคัญจำเป็นในการพัฒนาวิชาการและทรัพยากรบุคคลของตนให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพในจังหวัดเลย ในทางภูมิศาสตร์จังหวัดเลยเป็นจังหวัดที่มีเขตแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน มีด่านพรมแดนถึงสองแห่งที่ทั้งคนไทยและประเทศเพื่อนบ้านถึง 3 ประเทศ คือ ลาว เวียดนาม และจีนสามารถเดินทางติดต่อค้าขายไปมาหาสู่กันได้โดยสะดวก การติดต่อกันระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการท่องเที่ยว การค้าขาย งานอาชีพอื่น ๆ อีกทั้งสภาพเศรษฐกิจ มีการขยายตัวลงทุนด้านการค้าการอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมมากขึ้น ทำให้มีความต้องการใช้แรงงานเพิ่มขึ้น จึงมีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ในปีพ.ศ. 2558 พบว่าจังหวัดเลยมีการลงทะเบียนจ้างแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติคือ พม่า ลาว กัมพูชา จำนวนทั้งสิ้น 2,669 คน (สำนักงานจัดหางานจังหวัดเลย, ม.ป.ป.) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการสูง ทั้งยังให้รายได้สูงอีกด้วย โดยค่าจ้างต่อเดือนสูงสุดอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ 45,000 บาท รองลงมาคือภาคเกษตรกรรม 40,000 บาท อาชีพที่มีค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุดคือวิศวกรเหมืองแร่ทั่วไปและผู้ติดตั้งเครื่องเจาะ การเจาะ (บ่อน้ำมัน 40,000 บาท ข้างทอพรมด้วยเครื่องจักร 26,000 บาท นักอินทรีเคมีและผู้ประมาณการ (งานวิศวกรรม) 25,000 บาท ตันเรือ 22,000 บาท และนักเภสัชวิทยา 21,900 บาท ตามลำดับ (วรานนท์ ปิตวิธรรณ, 2559) อย่างไรก็ตาม สถาบันอาจต้องพิจารณาเพิ่มเติมด้านหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ หรือหลักสูตรที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ หลักสูตรบางหลักสูตรอาจต้องปิด แต่อาจต้องเปิดหลักสูตรใหม่ที่เหมาะสมกับประชาคมอาเซียน ดังนั้น สถาบันต้องสร้างโอกาสนี้ ด้วยการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และจัดสรรงบประมาณทั้งปกติและงบประมาณภายนอกเพื่อใช้ในการบริหารหลักสูตรที่อาจนำมาซึ่งโอกาสที่ดีในเชิงการแข่งขัน เช่น หลักสูตรเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักสูตรไทยศึกษา หลักสูตรเกี่ยวกับพุทธศาสนา หลักสูตรเกี่ยวกับสมุนไพรไทย หลักสูตรแพทย์แผนไทย หลักสูตรวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง ฯลฯ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบว่าตัวชี้วัดย่อยที่อยู่ในระดับยอมรับได้ของทุกสถาบันคือ การรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีของชุมชนและประชาคม อาจเนื่องจากว่า จังหวัดเลยมีเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้จังหวัดเลยเป็นแหล่งเศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งรวมของคนหลากหลายเชื้อชาติ สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนี้ จึงได้มีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้ไปบ้างแล้ว ในด้านความเข้มแข็งของสถาบัน ด้วยการส่งเสริมรักษาและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมและประเพณีของชุมชนและเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาได้มีการเตรียมความ





พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนโดยถูกกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงเน้นให้สถานศึกษาทุกระดับมีการเตรียมความพร้อมฯ ในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาในบริบทของอาเซียน สถาบันทั้ง 5 แห่งจึงต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันและดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์แห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่กำหนดมาตรการและกลยุทธ์ที่สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดควรพิจารณาไปดำเนินการ นอกจากนี้ สถาบันทั้ง 5 แห่งมีความตระหนัก ตื่นตัวและเห็นความสำคัญของการเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียน ให้มีความสำคัญกับภาพลักษณ์ การยอมรับ ความนิยม ความภาคภูมิใจในความเป็นสถาบันอุดมศึกษาของจังหวัดเลย อีกทั้งได้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอกและสถานศึกษาในประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีการดำเนินงานจัดโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน หรือปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวกับอาเซียนไปบ้างแล้ว

การเตรียมพร้อมฯ ของสถาบันทั้ง 5 แห่งนี้ ตรงตามนโยบายของชาติและของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) โดยเฉพาะการเตรียมพร้อมฯ ด้านการบริหารและวิชาการ โดยสถาบันมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่หลากหลายเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทั้งด้านวิชาการและการวิจัย ด้านสมรรถนะวิชาชีพ สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sutraphon Tantiniranat (2015) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตอุดมศึกษาไทยในยุคพหุวัฒนธรรม และการบรรยายพิเศษของ เสริมศักดิ์ พงษ์พานิช (2556) เรื่อง “การพัฒนาอาชีวศึกษารองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการผลิตกำลังคนด้านฝีมือและกึ่งฝีมือสู่ตลาดแรงงานอาเซียน เช่นเดียวกับ พงษ์เทพ เทพกาญจนา (2556) อดีตรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่มีนโยบายด้านการเตรียมการด้านบุคลากรของสถานศึกษาและการจัดทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการผลิตบุคลากรที่มีสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ ในส่วนความพร้อมด้านเครือข่ายสัมพันธ์ สถาบันทั้ง 5 แห่งมีการสร้างสัมพันธ์ภาพและความร่วมมือระหว่างสถาบันกับหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ เอกชนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการบรรยายพิเศษของ อนุสรณ์ แสงนิ่มนวล (2556) ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2556) และสุภาพ อัจฉริยศรีพงศ์ (2556) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในภาพรวมสถาบันมีค่าระดับตัวชี้วัดความพร้อมอยู่ในระดับยอมรับได้ แต่สถาบันยังต้องมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมฯ โดยการ “รักษาสภาพหรือบำรุงรักษา” สิ่งที่มีอยู่ และดำเนินการโครงการ/กิจกรรม/ภารกิจต่อไปเพื่อให้เกิดความพร้อมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สภาพการณ์การเตรียมความพร้อมฯ ที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่ง ตัวชี้วัดย่อยที่เกือบทุกสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเลยมีความพร้อมอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงคือ เทคโนโลยี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีในทุกกระบวนการทำงาน แม้ว่าในทางปฏิบัติงาน ทุกสถาบันก็มีการใช้เทคโนโลยีและจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีอยู่แล้ว แต่สถาบันอาจต้องพิจารณาการเรียนการสอนในระบบอื่น ๆ ด้วย เช่น การเรียนการสอนทางไกล การสอนแบบ E-learning และจากสภาพการณ์จริง ในการเรียนการสอน บางรายวิชาต้องใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่สามารถนำไปใช้ฝึกในการเรียนการสอนหรือโรงฝึกงานได้จริงนั้นยังไม่มีเพียงพอ นักศึกษาจึงอาจไม่ได้รับโอกาสในการฝึกทักษะวิชาชีพตาม





สาขาที่เรียน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของนักศึกษา โดยเฉพาะสายเทคนิค หรือ วิศวกรรมศาสตร์ และขณะนี้ประเทศกำลังต้องการกำลังคนสายอาชีพจำนวนมากเพื่อรองรับการเจริญเติบโตในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านโลจิสติกส์ ด้านอุตสาหกรรม ด้านท่องเที่ยวและการบริการ ในส่วนของสถาบันอาชีวศึกษาทั้งสองแห่งในจังหวัดเลยและมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่เปิดสอนสาขาวิชาเหล่านี้ที่จะต้องมีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน นอกจากเทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ยังไม่เพียงพอแล้ว อีกอุปสรรคหนึ่งคือการขาดแคลนครูสายอาชีพที่เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะทางด้านโรงงานอุตสาหกรรมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเมื่อเข้าสู่อาเซียน บัณฑิตจึงไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานสากลได้ (Paryono, 2015) การเปิดอาเซียนนั้นผู้เรียนต้องมีความเป็นสากล สามารถเข้าใจวัฒนธรรมนานาชาติ สื่อสารภาษาอังกฤษได้ และมีทักษะทางคอมพิวเตอร์ (สมพงษ์ จิตระดับ, 2553) ดังนั้น สถาบันจึงต้องปรับตัวหรือปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร เทคโนโลยีสายปฏิบัติการ และหลักสูตรในสาขาที่ขาดแคลนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงานอาเซียน สถาบันต้องประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกับสถานประกอบการเพื่อสอดคล้องกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา สถาบันอาจสร้างสัมพันธเครือข่ายเพิ่มขึ้น ร่วมมือพัฒนาบุคลากร ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีโครงการก้าวหน้า ทันสมัยหรือเป็นประโยชน์เพื่อพัฒนานักเทคโนโลยี เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ที่มีการจัดตั้งโรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ และศูนย์ปฏิบัติการถ่ายทอดเทคโนโลยีนาโน เป็นต้น นอกจากนี้ สถาบันอาจจัดทำโครงการร่วมมือกับภาคเอกชนมาช่วยสอน เนื่องจากครูอาชีวศึกษายังขาดความเชี่ยวชาญทักษะอาชีพ หรือส่งเสริมให้ครูอาชีวศึกษาไปช่วยสอนที่ประเทศเพื่อนบ้าน (อนุสรณ์ แสงนิมมล, 2556)

สภาพการณ์การเตรียมความพร้อมฯ ที่อยู่ในระดับวิกฤต ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่งในการเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียน สถาบันอุดมศึกษาต้องตระหนักในด้านการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ให้มีโอกาสนในการแข่งขันกับนานาชาติเพิ่มขึ้น แต่ตัวชี้วัดที่พบว่าอยู่ในระดับวิกฤตของหลายสถาบันคือเรื่องงบประมาณ ทั้งงบประมาณด้านงานวิชาการ งบประมาณจากการสนับสนุนภายนอก จากฝ่ายการเมืองท้องถิ่นและภาคธุรกิจ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากงบประมาณของสถาบันที่ได้จากการสนับสนุนของรัฐและจากการหางบประมาณด้วยตนเองของสถาบันไม่เพียงพอ ความสามารถของรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณลดลง แต่ทว่าความต้องการงบประมาณเพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่สถาบันจะต้องขจัดวิกฤต ด้วยการแสวงหาแหล่งทุนหรืองบประมาณสนับสนุนจากภายนอก โดยการสร้างสัมพันธเครือข่ายกับชุมชนและองค์กรภายนอกเพื่อขอความช่วยเหลือหรือร่วมมือกันด้านเงินทุนหรืองบประมาณเพื่อพัฒนาสถาบันในด้านวิชาการ ซึ่งแนวทางขจัดวิกฤตนี้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ม.ป.ป.) ในเป้าหมายที่ 5 แนวทางการพัฒนาข้อ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และข้อ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมให้ทุกภาคส่วนช่วยให้มีการขับเคลื่อนไปสู่ความเป็นนานาชาติเพื่อสอดคล้องกับอาเซียน

นอกจากนี้ยังพบว่า ความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติก็อยู่ในระดับวิกฤต ซึ่งสอดคล้องกับผลจากข้อมูลเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ ที่ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญต่อความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติเป็นอันดับสุดท้าย และสถาบันอุดมศึกษายังไม่แสดงถึงความเป็นนานาชาติ อาจ





เป็นเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษายังไม่เห็นถึงความสำคัญจำเป็นของความเป็นสากล อีกทั้งสภาพแวดล้อมของพื้นที่มีโอกาสในการนำพาสถาบันสู่สังคมนานาชาติได้น้อย จึงไม่เห็นความสำคัญที่จะเรียนรู้และปรับเปลี่ยนการจัดการการศึกษาสู่ความเป็นสากล อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาอาจยึดแนวทางการยกระดับสถาบันของตนสู่ความเป็นสากลและความเป็นนานาชาติด้วยการดำเนินการ ดังนี้ ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในสังคมวิชาการและมหาวิทยาลัยระดับโลกให้มากขึ้น ส่งเสริมให้บัณฑิตได้มีโอกาสเข้าฝึกงานหรือทำงานในบริษัทชั้นนำระดับนานาชาติ กระตุ้นและส่งเสริมให้คณาจารย์ทำการวิจัยและตีพิมพ์ผลงานที่เรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษลงในแหล่งที่มีการอ้างอิงแพร่หลาย เพิ่มจำนวนอาจารย์ชาวต่างประเทศที่มีศักยภาพสูงในด้านวิจัยและการเรียนการสอน เพิ่มจำนวนนักศึกษาชาวต่างประเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2552) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างและนำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นสากล ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การแลกเปลี่ยนอาจารย์และการมีกิจกรรมระดับนานาชาติ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก การเพิ่มจำนวนนักศึกษาดูงานหรือฝึกงานในต่างประเทศ การมีเสรีภาพทางวิชาการและมีบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความตื่นตัวทางวิชาการ การมีโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่ดี การมีแผนยุทธศาสตร์ด้านนานาชาติ และการจัดการที่ดีสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งปัจจัยเสริมสร้างเหล่านี้คือสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่งของจังหวัดเลยควรนำไปพิจารณา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

เพื่อให้การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่งของจังหวัดเลยควรจับมือกันเป็นพันธมิตรทางวิชาการ ร่วมมือกันสร้างสรรค์ สนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ ให้เห็นเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการกำกับติดตาม ประเมินโครงการเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่สถาบันของตนและสถาบันของจังหวัด
2. สถาบันควรพิจารณาการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของครูอาจารย์บางคนที่ย่อนยานทั้งด้านเนื้อหาวิชาและด้านระเบียบวินัยในชั้นเรียน การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนของนักศึกษาบางคนบางกลุ่มที่ยังขาดความเอาใจใส่จริงจังทางเนื้อหาความรู้ สนใจแต่โลกโซเชียล ชัดทักษะทางสังคม ไม่ใส่ใจการมีปฏิสัมพันธ์เชิงสังคมกับบุคคล ชัดทักษะชีวิตที่จะต้องเรียนรู้เพื่อไปแข่งขันกับบัณฑิตต่างชาติ
3. สถาบันควรพิจารณาการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตบัณฑิต เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวอาเซียน ที่มีทักษะพร้อมประสบการณ์การทำงาน ปลุกสำนึกจิตอาสาเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อองค์กรและต่อสังคมให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานที่เปิดเสรีได้ โดยเฉพาะในสาขาที่มีการจัดทำข้อตกลงให้เปิดเสรีแล้ว ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร นักสำรวจ นักบัญชี สถาปนิกและนักบริการท่องเที่ยว
4. สถาบันต้องเน้นความพร้อมด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีซึ่งบัณฑิตจะต้องใช้เป็นคุณสมบัติสำคัญในการทำงานของอาเซียนตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล หากเป็นไปได้ต้องเพิ่มภาษาอาเซียนที่จะช่วยสร้างเสริมคุณภาพบัณฑิตในการติดต่อสื่อสารหรือในงานอาชีพในอนาคต เช่น ในบริเวณที่ติดต่อกับจังหวัดเลย ก็ควรเสริมทักษะภาษาจีน และภาษาลาวให้บัณฑิตด้วย





5. สถาบันต้องส่งเสริมความรู้ความภาคภูมิใจในด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนหรือท้องถิ่นตน ขณะเดียวกันก็ต้องให้ความรู้ความเข้าใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้าน ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านด้วย เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความ เข้าใจในประเทศเพื่อนบ้านและสามารถทำงานและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

6. สำหรับนักศึกษาหรือบัณฑิตเองก็ต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อการเตรียมพร้อม โดยเฉพาะความรู้เชิงลึกทางวิชาการ ทักษะทางวิชาชีพ เทคนิคและประสบการณ์ที่สั่งสมมาจากการ ฝึกงาน ทักษะสังคม และการปลูกจิตสำนึกแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้ตนเองมีศักยภาพในการ แข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สืบเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีผลสรุปที่เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาติดตามว่าสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเลยมีการนำรูปแบบที่ งานวิจัยนี้ได้พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้หรือไม่ ได้ผลในเชิงบวกหรือมีข้อจำกัดอย่างไร

2. การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำเสนอรูปแบบการเตรียมความพร้อมของ สถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเลยเพื่อรองรับเสรีประชาคมอาเซียน หากสถานศึกษาหรือผู้วิจัยต้องการ นำไปใช้ให้เกิดผล อาจจะต้องทำการ “ประเมินรูปแบบการเตรียมความพร้อมฯ” นี้กับสถานศึกษาใน เขตจังหวัดเลยสักระยะหนึ่ง แล้วทำ Longitudinal comparative study ซึ่งอาจสามารถขยายผลและ ต่อยอดการนำไปใช้ประโยชน์กับสถานศึกษาอื่น ๆ ได้

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นความพร้อมอื่น ๆ เช่น สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน ความเป็นสากลของสถานศึกษา ฯลฯ เป็นต้น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยในห้วงเวลาหลังจากการเข้าสู่เสรีประชาคมอาเซียนแล้ว เช่น ศึกษาผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การปรับตัวของสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น ๆ ต่อการ เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ฯลฯ

5. ควรมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อส่งเสริมให้ มี การทำวิจัยร่วมกันเกี่ยวกับอาเซียนให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. (2558). สถิติแรงงานข้ามชาติ 2558. [Online]. Available : <http://www.doe.go.th/prd/Imia/statistic/param/site/131>. [2558, กุมภาพันธ์.22].
- _____. (2558). อาเซียน ๒๐๒๕ มุ่งหน้าไปด้วยกัน: วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ๒๐๒๕ และแผนงานประชาคมอาเซียน ๒๐๑๖-๒๐๒๕. กรุงเทพฯ: บริษัท เพจเมคเกอร์จำกัด
- การอุดมศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการ. (2554). ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความ พร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอก บล็อก.





จัดหางานจังหวัดเลย, สำนักงาน, กรมการจัดหางาน (ม.ป.ป.). **สถานการณ์แรงงานจังหวัดเลย ปี**

2558. [Online]. Available : www.doe.go.th/prd/loei/news/param/site/72.pdf.

[2558, มีนาคม 17]

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). **ASEAN mini book.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:กรมอาเซียน.

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2556). เอกสารการบรรยายพิเศษเรื่อง **แนวทางปรับแผนการดำเนินงาน** ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วันที่ 3 เมษายน 2556 ณ โรงแรม อะเดรียติคพาเลซ กรุงเทพฯ.

พงษ์เทพ เทพกาญจนา. (2556). เอกสารการบรรยายพิเศษเรื่อง **ความเชื่อมโยงการจัดอาชีวศึกษากับการพัฒนากำลังคนของประเทศ.** ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วันที่ 2 เมษายน 2556 เวลา 13.00 น. ณ โรงแรมอะเดรียติคพาเลซ กรุงเทพฯ.

วรานนท์ ปีติวรรณ. (2559). **แรงงานเผยปี 2559 คนไทยมีค่าจ้างต่อเดือนสูงสุด 45,000 บาท พบส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ เน้นเรียนสายอาชีพ หางานง่าย รายได้ดี.** สำนักงานจัดหางานจังหวัดเลย กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. [Online].

Available : <http://www.doe.go.th/prd/loei/news>. [2559, กุมภาพันธ์ 17].

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2552, มิถุนายน). **เส้นทางการนำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นสากล** วารสาร QA-NEWS: KMUTNB. ศูนย์ผลิตตำราเรียน, 194 (ปกหลัง).

สภาการศึกษา, สำนักงานเลขาธิการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.**

2560-2579. [Online]. Available :

www.backoffice.onec.go.th/uploaed/Outstand/2017-EdPlan60-79.pdf.

[2558, สิงหาคม 9].

สมพงษ์ จิตระดับ. (2553). **เดือนปรับการศึกษาเตรียมรับอีก 5 ปี เปิดเสรีอาเซียนเด็กไทย ไม่เท่าทัน.** [Online]. Available :

http://www.mcot.net2cfustom2cache_page2135516.html [2558, มีนาคม.30].

เสริมศักดิ์ พงษ์พานิช. (2556). เอกสารการบรรยายพิเศษเรื่อง **การพัฒนาอาชีวศึกษารองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน** ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วันที่ 3 เมษายน 2556 เวลา 9.00 น. ณ โรงแรมอะเดรียติค พาเลซ กรุงเทพฯ.

สุภาพ อัจฉริยศรีพงศ์. (2556). เอกสารการบรรยายพิเศษเรื่อง **การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา** ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วันที่ 3 เมษายน 2556 เวลา 10.30 น. ณ โรงแรมอะเดรียติค พาเลซ กรุงเทพฯ.

อนุสรณ์ แสงนิมมว. (2556). เอกสารการบรรยายพิเศษเรื่อง **อาชีวศึกษากับการพัฒนาประเทศ.** ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วันที่ 2 เมษายน 2556 เวลา 10.30 น. โรงแรมอะเดรียติค พาเลซ กรุงเทพฯ.





- Paryono, P. (2015). Approaches to Preparing TVET Teachers and Instructors in ASEAN Member Countries. **TVET@Asia** [Online], 5, (1-27). Available: http://www.tvet-online.asia/issue5/paryono_yvet5.pdf. [2015, November 28].
- Sutraphon Tantiniranat. (2015). Some Intercultural Implications of AESAN and Thai Educational Policies for Thai Higher Education. **CORERJ: Cambridge Open-Review Educational Research e-Journal**. 1, (2).

